

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Băndăna”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bioreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mărcurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Ciacovana”, „Chiorana”, „Cordreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgeșana”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Jiana”, „Lăpovana”, „Lucașfăru”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășianul”, „Murășianul”, „Năldăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Iloa-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săses), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Sîlvania”, „Someșana”, „Speranța”, „Sîcaua”, „Târnoaveana”, (Hosman), „Tibleşana”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărăndeană”, „Zlăgheana”.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Cătră cetitori.

Cu intrarea sa în cuartalul II al anului „Revista Economică”, conform condițiilor publicate în fruntea sa, ar avea să-și sisteze apariția săptămânală și pentru lunile următoare, Aprilie—Decembrie, să apară numai de douăori pe lună.

Considerând însă că în modul acesta organul nostru ar putea să-și îplinească chemarea și să servească trebuințele practice de toate zilele ale băncilor noastre numai în condițiuni mai puțin multămitoare decât cum a făcut aceasta de un lung șir de ani, — biroul direcțional al asociației noastre „Solidaritatea” a hotărât să scoatem „Revista Economică”, și în lunile următoare ale anului în condițiunile de până acum: odată pe săptămână.

Aducând aceasta cu plăcere la cunoștința cetitorilor și binevoitorilor noștri, îi rugăm totodată să nu ne lipsească nici în viitor de binevoitorul lor concurs material și mai ales intelectual, de care avem nu mai puțină lipsă, pentru a putea ridica organul nostru la nivelul, ce trebuie să-l aibă ca organ oficial al băncilor noastre. *Redacțiunea.*

Sa organizarea noastră culturală.

6. Alte instituțiuni de cultură.

b) Prelegerile populare.

Dacă am avea școli de adulți bine organizate în comunele noastre și dacă biserica și-ar împlini și ea pretutindeni în deplin înțeles al cuvântului misiunea de propovă-

duitoare a culturii, am putea să ne dispensăm de aranjarea prelegerilor populare. Cum însă la noi predica are și în zilele noastre un rol secundar în biserică, iar în multe locuri nu se exercită de loc, și cum chestia organizării școlii de adulți abia acum se discută, experimente începându-se doar în 4—5 comune, — prelegerile populare au devenit o necesitate, care toți o simțim și recunoaștem.

Și cum nu? Când vedem poporul nostru rămas îndărăt în cultură și în avere, când vedem în multe părți o rapidă decadentă pe toate terenele vieții.

Lipsă, sărăcie, datorii, desechilibrare, emigrări, împreună cu întregul lor cortaj de alte nevoi, — sunt urmările tristei situațiuni în care am ajuns.

Și cum am ajuns în această situație? Fără îndoială lipsa de lumină, de orientare, de îndemn și încurajare ne-au adus în această situație regretabilă. Așa cum s'a răspândit până acum cultura în popor n'a fost de loc satisfăcător și cu atât mai puțin are să satisfacă pe viitor. Preotul și învățătorul trebuie ajutați în lucrarea lor pentru cultura popoului și nu lăsați și pe mai departe neorientați asupra modului de procedare, fără îndemn, și fără încurajare; pentru că, lăsați și pe mai departe de capul lor, ei nu vor putea arăta nici în viitor rezultate mai multămitoare și poporul va da din rău în mai rău.

De aici necesitatea imperativă de a străbate în toate comunele noastre, la sufletul mulțimii, arătându-i prin vorbe și exemple ce și cum să lucreze, dezvoltându-i interesul pentru lucrurile aievea bune, îndeosebi făcându-i evidentă trebuința de a se organiza

cât mai cu temei în privința culturală și economică.

În calea pentru ajungerea acestor scopuri, prelegerile populare, temeinic organizate, sunt neapărat trebuincioase și ele ne vor face serviciile cele mai prețioase.

Avem noi măcar un început de organizare a prelegerilor populare? Da, avem un început. „Asociațiunea“ a început acum de trei ani să organizeze mai sistematic prelegerile populare în despărțămintele sale. Unele despărțăminte desvoaltă un zel de toată lauda și rezultatele reale nu vor putea să întârzie. Cu ocazia prelegerilor se distribuie poporului cărți și se înființează biblioteci populare. În o parte a despărțămintelor s'a luat în ajutor și aparatul de proiecțiune (schiopiconul), care face servicii foarte bune în asemenea ocazii.

Căutându-se, s'au găsit persoane potrivite pentru ținerea prelegerilor: specialiști în sfera agronomiei, adevărat puțini, dar cu atât mai mulți învățători, preoți, profesori, proprietari, medici, avocați, funcționari de bancă ș. a., cari, fiecare în specialitatea sa, au început să învețe pe popor lucruri folositoare. Unii îl învață despre educație, alții despre morală, unii iar îl întrețin asupra diferitelor chestiuni de agricultură cu toate anexele ei, alții îl povățuiesc cum să-și îngrijască sănătatea, alții îl orientează în privința legilor și iar alții în privința folosului diferitelor tovarășii ce ar trebui înființate.

În privința prelegerilor populare se disting: „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“ și cea dela Orăștie. Dar nici lucrarea acestor reuniuni harnice, nici mult promițătoarele începuturi ale „Asociațiunii“ nu satisfac trebuințele multe și mari în scopul răspândirii unei culturi mai rapide și mai intențive a poporului și pentru ameliorarea situațiunii lui economice.

Acțiunea pornită de „Asociațiune“ și de despărțămintele ei, cum și acțiunea celor două reuniuni de agricultură, va trebui să fie sprijinită de toate instituțiunile noastre, iar poporul întreg avem să-l angajăm nu numai ca participător pasiv la prelegeri, ci și în mod activ, ca contribuitor cu filerul său pentru organizarea sistematică a prelegerilor. Numai cu conlucrarea tuturor se va putea porni și susține o acțiune mare, generală și în adevăr salutară. Iată de ce nici chestia prelegerilor populare nu poate fi lăsată din combinație, când e vorba de organizația noastră culturală și economică.

c) Bibliotecile populare.

Fără școala pentru adulți și fără prelegerile populare, despre cari am tratat în articolele precedente, toată munca depusă de corpul nostru învățătoresc dela sate va aduce societății și pe viitor puține foloase reale. După 4—5 ani dela absolvarea școalei primare, cei mai mulți tineri abia mai știu să iscălească și prea puțini pot să cetească cu înlesnire; iar numărul celor ce au îndrăgit cetitul și sunt stăpâniți de râvna ca să cetească este aproape disparent. Așa fiind e păcat de atâta trudă și de atâtea jertfe.

Acestei stări de lucruri vom putea pune capăt numai prin continuarea educației școlare, între altele, punând la îndemâna sătenilor cărți și foi potrivite pentru a le desvoltă gustul de cetire, a le amplifica cunoștințele câștigate în școala primară și astfel a-i pregăti mai bine pentru viață.

Nu putem zice că nu s'au făcut începuturi și în direcția bibliotecilor. De timp destul de îndelungat avem noi biblioteci pe lângă seminariile noastre teologice și pedagogice, pe lângă școalele medii, ici-colo pe lângă școalele primare și pe lângă unele asociații. Avem chiar și câteva biblioteci aveau populare, parte ambulante, parte stabile; dar numărul acestora e prea neînsemnat, așa că-l putem semnală numai ca un modest început.

Stăruințele noastre în viitor trebuie să le îndreptăm neînterupt și în direcția organizării bibliotecilor, așa ca în fiecare comună să avem o astfel de bibliotecă, cu secție pentru școlari, pentru tinerimea ce părăsește băncile școalei și pentru oamenii în vârstă, fără să fie scăpate din vedere nici trebuințele mai dezvoltate ale cărturarilor: preoți, învățători etc.

Întrebare nu de puțină însemnătate este: cine să înființeze aceste biblioteci, cine să le chivernisească și ocrotească?

Această misiune ar trebui să o îndeplinească biserica. În unele locuri o și îndeplinește. În rândul al doilea urmează „Asociațiunea“, care în statutele și regulamentele sale și-a precizat până în cele mai mici amănunte și modalitatea înființării acestor biblioteci; a început chiar și edarea unei biblioteci, care de prezent constă din 27 numere și s'au făcut dispoziții ca în cursul acestui an să se mai scoată vre-o 10 numere.

În cadrele „Asociațiunii“ s'au înființat cele mai bune biblioteci populare românești, anume în despărțământul „Brașovului“, unde toate comunele aparținătoare își au agentura proprie și câte o bibliotecă ambulantă, compusă din cele mai bune și mai variate

cărți, și unde poporul nostru, sub o conducere bine organizată, cetește și tinde neîntrerupt spre dezvoltare.

Nu e scopul acestui articol să stăruie asupra tuturor detaliilor referitoare la bibliotecile populare. Ajunge dacă și cu această ocazie scoatem la iveală importanța lor și neapărata necesitate de a le aduce în legătură mai strânsă cu organizarea noastră culturală viitoare.

Când vom ajunge acele zile fericite ca în fiecare parohie să avem câte o bibliotecă cu tot felul de cărți la înțelesul poporului: evangelia, apostolul, viața sfinților, istoria neamului nostru și a altor popoare, poezii, povești, schițe, biografiile bărbaților mari, cărți de economie, cari cuprind învățături pentru lucrarea pământului, creșterea plantelor, creșterea vitelor, cailor, oilor, porcilor, galițelor, albinelor, vermilor de mătasă, cultura pomilor și legumilor, despre mașini, tovarășii, bănci, industria de casă, meserii, negoț, legi, igienă ș. a., când aceste cărți se vor spori cu cărțile bune și potrivite pentru popor, ce se tipăresc an de an, și când poporul se va însufleși tot mai mult pentru cetit, — atunci, să știm că, am apucat pe calea cea bună, care duce la scăparea de întunecul neștiinței, de sărăcie, boale și alte mizerii.

Bibliotecile populare sunt deci vrednice de toată atențiunea oamenilor de bine. Fără de ele nici școala poporală și cea de repetițiune, nici școalele de adulți și prelegerile populare nu-și vor putea ajunge înaltul scop spre care țintesc.

În planul nostru de organizare culturală trebuie să dăm și bibliotecilor populare atențiunea și îngrijirea ce li-se cuvine.

(Vom continua).

Casetele de economizare.

Cu introducerea cassetelor de economizare s'au urmărit două scopuri: acuirea de depuneri și darea publicului la cruțare. Credem, că imboldul l-a dat motivul dintâi, dar asta nu împoartă, căci s'a ajuns în unele orașe al doilea. În Ungaria cea dintâi bancă, care a introdus casetele de economizare a fost o bancă nou înființată din capitală (Valuta Bank r. t.). Să vedem puțin manipularea cu ele pe baza praxeii!

Fiecare individ care depune 6 coroane primește o casetă și un libel despre acești bani. Cheia e numai la bancă și din când în când partida aduce caseta, i-o deschid, îi numără banii, se induce în libel, își ia caseta și începe din nou să adune bani albi pentru zile negre.

Mulți însă nu lasă să se scrie în carte nimic, ci își iau banii și pleacă. Aici institutul nu și-a ajuns scopul. Construcțiunea cassettei e simplă. Prin o apertură externă banii ajung în un vestibul, apoi să scutură puțin caseta și banii cad în internul ei, de unde nu se pot scoate decât numai dacă se deschide. Forma acestei cassette e rotundă și fiindcă după o folosire de 2—3 săptămâni banii cad afară din ea, tot banca din chestie a introdus alt sistem de casete mai ușor de purtat, cari aveau forma de tabachieră. Forma aceasta a fost trimisă la toate institutele de bani mai mari din țară. Multe din institutele noastre românești încă au primit câte o bucată ca reclamă. Să vedem de ce și-a făcut banca amintită spese cu casetele din urmă?

Pentru că directorul ei — om și de altcum cu mult spirit comercial — și-a câștigat „patent“ pentru ele. Astfel forma amintită din casetele de economizare se putea procura numai prin ei. De aici a câștigat banca mult și nu prin acuirea de depuneri. Deși nu peste mult publicul și-a pierdut gustul de ele, și în timpul din urmă veneau multe îndărăt, totuși clientela băncii a crescut, căci casetele erau o curiozitate și serveau reclama de minune. Oficiantii cari le administrau încă s'au disgustat iute de ele. Și nu e mirare.

Să ne inchipuim 20—40 coroane în pițule și în cruceri, să-i sortezi, să-i numeri, să-i pachetezi. Zece casete și o jumătate de zi s'a dus.

Apoi nu toate casetele de economizare ajung în saloane parfumate, ci unele mai... așa că în unele aflăm curiozități: mai câte un capăt de țigară, de lângă care nu-i permis să lipsească chibritele și odată, spre surprinderea tuturor, una eră plină cu cafea în care eră și chiflă, și ici-colea și câte un locuitor indigen — banul — săracul de el. Administrarea lor e anevoioasă și chiar din punct de vedere igienic necorespunzătoare. Nu se rentează acuirea lor, când pentru folosire nu se incassează nimic și se dau gratis. În orașe cu fabrici mari, pe lângă toate inconveniențele se rentează, ba aduc și servicii folositoare mai ales unde sunt muncitori mulți, cari își primesc leafa la săptămână și astfel pot să cruțe cât de cât. În atari centre sunt necesare, deoarece promovează simțul de cruțare. În străinătate oficiantul de bancă merge în fiecare Sâmbătă sara la fabrica unde lucră muncitorii, deschide casetele și incassează banii cruțați. Așa că înainte de a părăsi lucrătorea muncitorii aruncă din leafa primită și în casetă câțiva gologani. Prin faptul acesta fiecare e constrâns oarecum moralicește să cruțe. Aici ambele motive le vedem la un loc. Banca își acuirează depuneri și publicul se învață să cruțe. La noi încă n'ar trebui neglijate în centre și unde se află muncitori, dar unde clientela e din țărani, multă ispravă nu se va face, fiindcă țărani noștri își primesc „leafa“ odată pe an — toamna — și și atunci în cele mai multe cazuri nu le rămâne nimic.

Idea cassetelor a fost o idee salutară prin faptul că promovează simțul de cruțare. La noi însă numai în centre mai mari, indeosebi în centre cu fabrici s'ar rentă să fie introduse. De altcum mai chemată ar fi o bancă românească care le-a introdus deja să se pronunțe asupra lor d. ex. „Bistrițana“ ori „Cassa de păstrare“ din Săliște.

Simeon Popescu.

Chestiunea băncii de emisiune.

Chestiunea băncii de emisiune, pentru a căreia studiere, precum se știe, s'a instituit o comisiune parlamentară, din care face parte și deputatul nostru Dr. A. Vlad, a fost în zilele ultime viu discutată de toate cercurile politice și financiare, atât din Ungaria, cât și din Austria. Anză la interesul potențat față de aceasta chestiune, de o importanță atât de capitală, a dat începerea activității comisiunii parlamentare, care la 19 I. tr. și-a ținut prima ședință. Fără a intra în pertractarea meritorică a chestiunii băncii de emisiune, comisiunea și-a stabilit în ședințele de până acum numai programa de muncă și a căzut de acord asupra întrebărilor de pus *specialiștilor*, cari vor fi a se conșultă în chestiunea băncii.

În principiu comisiunea parlamentară a hotărât a exclude dela discuție chestiunea susținerii băncii de emisiune comune, și a se ocupa amănunțit numai cu modalitățile sub cari ar fi mai avantajos realizabilă înființarea băncii de emisiune independente. În faptă însă, — precum zice „M. P.” — întrebările sunt așa concipiate, încât specialiștii se vor putea pronunța fără încunjur pentru susținerea băncii de emisiune comune și vor putea arăta avantajile acesteia față de desavantajile băncii independente.

Iată cari sunt cele 12 întrebări, ce se vor adresa specialiștilor:

1. Ce sistem să fie adoptat la fondarea băncii de emisiune independente?

2. Cât de mare să fie capitalul social al băncii de emisiune ungare?

3. Cum să se acuire și plaseze capitalul, îndeosebi ce dispoziții să se ia, pentru a împiedeca participarea preponderantă a capitalului străin la capitalul băncii?

4. Cum să fie acoperirea metalică? Să se acoarde înlesniri și, în caz afirmativ, ce înlesniri privitor la dispozițiile referitoare la acoperirea metalică? Ce dispoziții să se ia pentru eventuala limitare a emisiunii bancnotelor?

5. Ce fel de rami de afaceri să cultive banca?

6. Ce condițiuni speciale sunt a se pune administrației băncii pentru a asigura interesele economice ale țării?

7. Ce alte drepturi și privilegii ar fi a se mai asigura băncii?

8. Cum să se reguleze relația dintre stat și bancă? Ce concurs se poate pretinde dela bancă ce privește împrumuturile de stat și serviciul de casierie al statului? Ce drepturi să se rezerveze guvernului privitor la instituirea unor anumiți funcționari înalți ai băncii, privitor la control și administrație?

9. Pe cât timp să se acoarde privilegiul?

10. Ce servicii financiare directe și indirecte vor fi a se cere dela bancă, având în vedere și cele cuprinse în punctele 4, 8 și mai ales 9?

11. E de lipsă ca banca independentă ungară să fie dela fondare o bancă care plătește în aur? și ce dispoziții sunt a se lua pentru a asigura stabilitatea valutei ungare?

12. Ce dispoziții sunt a se lua pentru a înlesni trecerea la banca ungară independentă?

Chestionarul acesta compus de subcomisiunea comisiunii parlamentare a fost prezentat plenului acesteia în ședința de Joi.

Specialiștii vor fi convocați în anchetă după Paști.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 2 Aprilie 1908.

Deși până azi nu s'au publicat datele despre sumarul băncilor de emisiune la finea cuartalului prim, cu toate acestea se crede că în Berlin cererile de ultimo au fost mai mari, decât la finea cuartalului prim din a. tr. Numărarul s'a plătit la finea luni în Berlin cu 7% și chiar mai scump. Totuș se sperează, că Banca imperială germană nu va fi ajuns în dare cu o sumă mai însemnată, fiindcă în 23 Martie dispune de o rezervă de bilete de 155.4 milioane M. Discontul privat a notat $4\frac{3}{8}\%$.

În London și Paris a fost numărare abundent, astfel discontul privat a notat în London $2\frac{3}{8}\%$ cu tendință spre scădere.

Pe piața internă numai în cele 2 zile ultime ale luni s'au aglomerat cererile de numărare la Banca austro-ungară. Pe piața liberă însă cererea a fost minimală, astfel că discontul privat a scăzut în Viena la $4\frac{1}{8}\%$ și chiar $4\frac{1}{16}\%$. Este însă speranță că la începutul luni curente după plățirea dividendelor și a altor cupoane scadente cererea de numărare se va reduce.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Agricola*“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Ecica. Al III-lea an de gestiune. 1907, l-a încheiat acest institut cu active de circa K 4,200 mai mari decât în 1906 (K 249,250) și cu un profit net de K 5,584 față de K 2,738 în 1906. Poziția principală a activelor Escontul, incl. Cambiile cu acop. hipot. în sumă de K 206,870 este aproape egală cu starea din 1906 (+ K 1,000 rotund), iar Imprumut. ipototecare de K 14,400 sunt în creștere față de 1906 cu K 11,600. Din capitalul societar de K 70,000 mai sunt nevărsate rotund K 15,000, Rezervele se cifrează cu K 315 și au ajuns cu dotația anului curent la K 1,500. Depozitele spre fructificare sunt în creștere față de 1906 cu rotund K 20,000 (starea K 71,907). Reescontul din contră s'a redus cu K 30,000 la K 82,915. Interesele tranzitoare anticipate deși Interesele incassate au crescut cu circa K 3,100 la K 17,573 se prezintă în sumă mai mică decât în 1906, cu K 2,132 față de K 2,904. Venitul brut se cifrează cu K 20,052 față de K 14,486 în 1906.

Adunarea generală a fost convocată pe 29 Martie anul curent.

„*Brădetul*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Orlat. Bilanțul acestui institut pe 1907, al XIV-lea an de gestiune, arată față de bilanțul anului precedent următoarele schimbări mai esențiale: la totalul activelor o creștere de K 17,700 (starea K 477,133), datorită mai ales creșterii Imprum. pe obligaț. cu venți dela K 116,078 la K 132,514. Ceialți rami activi de afacere arată reduceri și anume Escontul cu circa K 13,000 la K 90,686 și Imprumuturile ipotecare cu K 1,400 la K 100,803. Intre active figurează și „Depuneri proprii” cu K 91,505. Ce privește pozițiile pasive au crescut Depozitele spre fructificare cu circa K 9,600 la K 394,689 și Rezervele dela K 30,754 la K 36,708. Venitul brut de K 36,226 este aproape

neschimbat, ca și în 1906, iar profitul net de K 8,552 este mai mic cu rotund K 900.

*

„**Coroana**“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Bistrița. În urma dezvoltării rapide a afacerilor sale institutul acesta, fondat abia de 5 ani, și-a urcat în 1907 capitalul societății dela K 100,000 la K 300,000, din care sumă s'au vărsat până la finele anului 1907 K 163,495. Bilanțul pe 1907 s'a încheiat cu active de K 868,264, cu circa K 250,000 mai mari decât în 1906 și cu un profit net de K 15,017, în creștere față de anul precedent cu circa K 3,000. Ramul principal de afacere Escontul se cifrează cu K 383,495 (în 1906 K 325,053) și Cred. camb. cu acop. hip. cu K 268,987 (+ K 42,753). Din totalul acestor poziții în sumă de K 652,482 sunt reescontate K 252,639. Celelalte poziții ale activelor sunt de mai puțină însemnătate și se cifrează Oblig. cu cavenți cu K 44,302 și Imprumut. hipot. cu K 6,392, în total cam egale cu starea din 1906. Ce privește pasivele Rezervele arată o frumoasă creștere de aproape K 27,700, dela K 7,354 la K 35,000, iar Depozitele spre fructificare se cifrează cu K 209,891, față de K 159,478 în 1906. Venitul brut de K 63,669 este mai mare decât în 1906 cu K 15,131.

Adunarea generală ținută la 14 Martie a. crt. a fixat dividendă cu 6% = K 12 de cupon, față de 10% în anul trecut.

*

„**Dacia**“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Orăștie. Bilanțul acestui institut pe 1907 s'a încheiat în ce privește totalul activelor aproape cu aceiași sumă, ca și în 1906, cu K 801,080 și cu un câștig curat de K 14,734, cu circa K 700 mai mult decât în anul precedent. Ramul principal de afacere Escontul arată o creștere de circa K 11,000 la K 428,439, Cambiile cu acoperire hipot. din contră o reducere de rotund K 5,000 la K 102,642. Din totalul acestor două poziții, în sumă de K 631,081, sunt reescontate 50%, adică K 332,316. Alte poziții însemnate din active sunt: Efecte de K 37,074, apoi Realități cu K 30,791 lângă cari este a se adăuga și „Isvorul mineral“ prezentat în valoare de K 55,367 față de K 60,367 din 1906. Venitul acestor imobilități nu este arătat de loc în contul profit și pierdere. O sumă considerabilă de K 26,709, care atinge aproape dublul profitului net și arată față de 1906 o creștere de K 7,200 prezintă poziția Interese restante și tranzit. de reescont, de unde se poate conchide la o sumă considerabilă de pendențe la acest institut. Dintre pasive Rezervele arată o creștere de K 1,500 (dotația din 1906) la K 40,106, asemenea au crescut Depozitele spre fructificare cu circa K 18,000 la K 253,188. Imprumutul cu amortizare este prezentat neschimbat, ca și în 1906, cu K 12,000. Venitul brut a fost de K 66,739 cu circa K 6,500 mai mare decât în 1906.

*

„**Fortuna**“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Rodna-veche și-a încheiat bilanțul pe 1907 atât ce privește totalul activelor, cât și profitul net mai nefavorabil decât bilanțul anului precedent. Cel dintâi se cifrează cu K 378,402 (în 1906 K 391,157), iar profitul net de K 3,181 arată față de anul precedent o reducere de circa K 200. Ramul principal de afacere Escontul prezintă starea de K 129,129 (în 1906 K 136,144). Imprumuturile hipotecare sunt aproape egale cu cele din 1906 K 107,153, asemenea sunt aproape neschimbate Obligat. cu cavenți cu K 69,347 (— circa K 1000). O poziție însemnată a activelor o

formează Interese restante cu K 10,742, care reprezintă suma întreită și mai bine a profitului net. Dintre pasive arată reduceri Depozitele spre fructificare dela K 210,297 la K 195,399 și Reescontul cu rotund K 17,400 la K 59,745, pe când Rezervele sunt aproape neschimbate, ca și la finele anului 1906 cu K 28,178. Inter. tranzit. anticipate, deși interesele incassate au rămas aproape neschimbate cu K 32,301 arată față de 1906 o reducere de circa K 1,100. Venitul brut al anului 1907 a fost de K 32,301, cu circa K 500 mai mic decât în 1906.

*

„**Frăția**“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Agnita. Acest institut fondat în 1907 cu capital soc. de K 35,000 și-a încheiat bilanțul primului an de gestiune cu active de K 70,537, compuse din următoarele poziții mai principale: Escont cu K 28,522, Cred. personale K 31,905 și Cred. personale hipotecare (?) cu K 7,270. Din capitalul soc. de K 35,000 s'a vărsat până la finele anului 1907 K 28,743. De pozitele spre fructificare se cifrează cu K 30,698, iar profitul net realizat se urcă la K 1,583, corăspunzând unei rentabilități de 5.50% ale capitalului vărsat.

*

„**Porumbăceana**“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Porumbacul-inferior și-a încheiat bilanțul pe 1907, al VII-lea an de gestiune, cu active de K 427,481 (în 1906 K 339,057) și la un venit brut de K 32,395, (mai mare decât în 1906 cu circa K 4,300) cu un profit net de K 8,879, numai cu circa K 200 mai mare decât în 1906. Singuraticii rami de afaceri arată față de 1906 următoarele creșteri: Escont cu K 72,636 la K 325,864; Imprumuturile hipotecare dela K 43,880 la K 51,473 și Obligațiunile cu cavenți dela K 18,253 la K 21,623. Ca poziție nouă figurează între active Efecte cu K 1,220 și „Diverși debitori“ cu însemnata sumă de K 17,419. Ce privește pasivele au crescut Rezervele cu mai mult de K 4,200 la K 18,272 și Depozitele spre fruct. dela K 268,775 la K 354,736 va să zică cu frumoasa sumă de K 86,000 în urma cărei împrejurări acest institut n'a avut la finele anului nici un reescont.

Adunarea generală ținută la 7 I. tr. a fixat dividendă cu 8% = K 8, ca și în anul trecut.

*

„**Viitorul**“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Ocna-Sibiului. Tribunalul reg. din Alba-Iulia, ca for comercial înregistrând firma acestei societăți cu decizia Nr. 1521/1908 com. del. 19 Februarie a. c., societatea și-a început activitatea la 1 crt. Se ocupă cu tot felul de operații de bancă. Ii dorim succes bun!

*

„**Vulturul**“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Tășnad (comit. Sălăgiu). Sub firma aceasta este pe cale a se fondă un nou institut de bani românesc, cu capital social de K 200,000 împărțit în 2000 acții à K 100. Inițiatorii noului așezământ financiar, în frunte cu dl Dr. Coriolan Steer, avocat în Tășnad, au lansat deja prospectul uzitat, conform căruia la subscriere sunt a se plăti K 10 (10%) + K 3 spese de fondare; la 30 zile după adunarea generală de constituire K 20 (20%), iar restul în rate de câte K 10. Terminul de încheiere al subscrierilor este 1 Iunie a. c.

COMERCIU.

Comerțul exterior al Ungariei în anul 1907. Conform datelor publicate de oficiul central statistic, comerțul extern al Ungariei, adică cuantitatea și valoarea tuturor mărfurilor importate și exportate în anul 1907 se cifrează la suma de K 3,170 mil., de unde rezultă o creștere de K 105·5 mil. față de anul 1906.

Importul s'a urcat cu 36 mil. iar exportul cu 69 mil., astfel că bilanțul comerțului nostru extern s'a ameliorat față de anul 1906 cu toate că importul și acum este mai mare cu K 14 mil.

Bilanțul comercial arată la import un plus și mai mare față de Austria, deși comparând anul 1907 cu 1906 vedem și aici oarecari îmbunătățiri.

Până când adecă exportul nostru în Austria s'a urcat dela K 1,073 mil. la K 1,180 mil. pe atunci valoarea mărfurilor importate din Austria, cari în anul 1906 au fost de K 1,195 mil. s'a cifrat în anul 1907 numai cu K 1.225 mil.

Cel mai însemnat articol de import îl formează mărfurile industriei textile, fabricate și semifabricate. Din acestea s'a importat în anul 1907 o cantitate în valoare de K 477·4 mil. va să zică cu K 4·1 mil. mai mult decât în anul trecut. Din această sumă aproape 94·5% cade asupra Austriei.

Dintre articolii industriei textile valoarea mărfurilor de bumbac se cifrează la K 218·8 mil., a mărfurilor de în la K 33·3 mil., a mărfurilor de lână la K 128·9 mil., a mărfurilor de mătăasă la K 42·3 mil.

O creștere însemnată se remarcă la importul de cărbuni de piatră, care s'a urcat la K 55·5 mil. față de K 31·9 mil. în anul 1906.

Importul de fer, mărfuri de fer, mașini, părți de mașini, precum și de zahăr, asemenea s'a urcat față de anul 1906. Creșterea este la importul de fer și mărfuri de fer K 8 mil., la mașini și părți de mașini K 3·8 mil., la zahăr de K 4·6 mil.

Creșteri mai însemnate se arată la piei și la mărfurile de piele, la hârtie, precum și la materiile chimice.

Ce privește articolii principali de export în anul 1907, exportul de cereale a crescut în mod îmbucurător, exportându-se 18·5 mil. măji metrice cereale în valoare de K 320 mil., așadară exportul a crescut față de anul 1906 cu 0·6 mil. măji metrice în valoare de K 50 mil. În Austria s'au exportat 16 mil. măji metrice în valoare de K 294·2 mil., mai mult decât în 1906 cu 1 mil. măji metrice în valoare de K 52·6 mil.

Asemenea a crescut cu toată concurența străină și exportul de făină dela 7·91 mil. măji metrice la 7·93 mil. măji metrice și dela K 185·8 milioane la K 226·2 milioane.

Exportul de grâu a scăzut dela 6·4 mil. măji metrice la 5·7 mil. măji metrice, valoarea însă s'a urcat dela K 103·9 mil. la K 116·4 mil.

Exportul porumbului a crescut dela 2·2 mil. măji metrice la 4·3 mil. măji metrice după valoare dela K 29·0 mil. la K 55·8 mil.

Exportul vitelor de tăiat și jug, unul dintre cei mai însemnați articoli de export ai Ungariei a scăzut atât în privința cantității cât și a valorii. Anume după cantitate exportul de vite a scăzut dela 910 mii capete la 855 mii, iar după valoare dela K 212·3 mil. la K 194·3 milioane.

Exportul de rămători asemenea s'a redus față de anul 1906 cu 35 mii capete în valoare însă s'a urcat cu K 1·1 mil.

Boi s'au exportat mai puțini ca în anul 1906 cu 19,621, tauri cu 1,478, vaci cu 6,796, cai și mânzi cu 4,847 capete, valoarea a scăzut la boi cu K 11·6 mil., la tauri cu K 0·7 mil., la vaci cu K 2·7 mil. și la cai cu K 3·2 milioane.

Dintre ceialați articoli exportul produselor animale, a inului și zahărului arată creșteri neînsemnate, pe când exportul articolilor de lemn s'a redus atât cantitativ cât și ce privește valoarea. a.

DIN REUNIUNI.

Programul de lucru al comitetului „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” pe an. 1908.

1. Se vor țineă întruniri agricole în comunele: Săsăuși, Jina, Turnișor, Glimboaca, Șugag și Cârpeniș.
2. Se va țineă a 18-a expoziție de vite de prăsilă în Săcel.
3. Se va sorta o vițea de rassa Pinzgau curată în Piauul-român și alta în Mohu.
4. Se vor da micilor agricultori împrumuturi în condiții favorabile pentru procurarea de vite.
5. Se vor distribui semințe de nutrețuri artificiale.
6. Se va scoate broșura: „Nutrirea vitelor”.
7. Se vor distribui câteva mii de pădureți.
8. Se va dărui câte un altoiu măr pătul membrilor din Șura mică și se vor plantă după toate regulile în grădina fiecăruia.
9. Se va țineă un curs economic la școala economică a consistorului arhid. din Sibiu.
10. Se va aranjă eventual o expoziție de poame (a 5-a) în Avrîg sau în altă comună și se va pune în lucrare cuptorul de uscat poame, sistem „Cazeinile”, zidit în Săliște.
11. Se vor distribui membrilor galițe, stupi și rechizite de stupărit. Se va mijloci procurarea porcilor de soiu ales.
12. Se vor publică premii pentru scrierea monografiilor economice.
13. Se va aranjă a 3-a expoziție de copii în comuna Poiana.
14. Se vor organiză comiții agricole conform statutelor.
15. Se va insistă asupra înființării însoțirilor de credit sătești sistem Raiffeisen.
16. Se vor sprijini alcătuirile de școale de pomi comunale.
17. Se vor augmentă colecțiile de păpuși.
18. Adunarea generală se va țineă în Cornățel.
19. Se vor pune la dispoziția membrilor mașinile și uneltele agricole ale reuniunii.
20. Se va chibzui asupra pregătirilor ce vor trebui făcute pentru sărbarea aniversării de 25 de ani a Reuniunii.

CRONICA.

„Incompatibilitatea și nepotismul la bănci”. Articolul publicat sub titlul acesta în fruntea Nrului 11 al acestei Reviste, precum aflăm din mai multe corespondențe intrate la redacția noastră, a făcut cea mai excelentă impresiune în toate cercurile, cărora le zace cu adevărat la inimă prosperarea și consolidarea organizației noastre financiare. „Țara Noastră” apretându-i importanța îl reproduce în întregime: „ca un memento pentru toți câți altcum în-

teleg rostul băncilor noastre, decât ca acele să fie un factor obșteșc pentru înaintarea economică obștească a poporului nostru“.

„E un memento — zice foaia numită — de care este conștient să se țină seamă până mai este vreme“.

Necrolog. Mihail Bésán, notar public reg., a răposat la 31 Martie a. c. în Lugoj în etate de 70 ani.

Expoziție românească. Precum ni-se comunică direcțiunea institutului „Plugarul“ din Cacova (comit. Caraș-Severin) în ședința sa dela 25 I. tr. a luat hotărîrea de a aranja cu ocaziunea adunării generale a „Societății pentru fondul de teatru român“, ce se va ține la 28 August a. c. în Oravița o expoziție de lucruri de mână.

Un congres regnicolar al funcționarilor de bancă se proiectează a se aranja în zilele de 7 și 8 Iunie a. c. în Debreșin.

BIBLIOGRAFIE.

Anuarul Băncilor române pe 1908 (An. IX) a apărut în zilele acestea în extenziune de 12½ coale în formatul obicinuit. Conține pe lângă partea calendaristică: termenele ultime pentru administrarea dărilor și competențelor erariale, tragerile la sorți și scadențele cupoanelor dela efectele mai principale din patrie și România. Sematismul se extinde pe 180 pagini și cuprinde în *partea sa I*: toate instituturile noastre de bani în ordine alfabetică, indicându-se la fiecare din ele: firma în toate limbile împotocolate, anul fondării, capitalul societar, prețul acțiunilor, dividendă, cupoanele, dreptul de vot, firmarea, ziarele oficiale, revirementul anului ultim, ramii de operație și condițiunile lor; apoi numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere și al funcționarilor, bilanțul ultim (pe 1906) și în fine distribuirea profitului net și al cotei de binefacere.

Partea II cuprinde, pentru primadată dela publicarea Anuarului incoace: date asupra însoțirilor să tești sistem Raiffeisen din comitatul Sibiului și anume firma, anul fondării, numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere și ultimul bilanț (pe 1906).

Tot în partea aceasta sunt enumerate în ordinea alfabetică a comitatelor lor diferite alte instituții de natură economică existente, dar până acum necuprinse în Anuar, precum și altele parte în înființare, parte sub înregistrare.

Partea III cuprinde datele privitoare la „Solidaritatea“: membrii, scopul însoțirii, organele ei, numele membrilor din direcțiune și din comitetul de supraveghiere, al revizorilor experți și al funcționarilor.

La finea acestei părți se află: Bilanțul general al băncilor noastre pe 1906 în comparație cu 1905.

Pe lângă sumarul obicinuit, Anuarul mai are și un *sumar după sediile băncilor*. Pe penultimele două pagini ale Anuarului în fine sunt înșirate: revistele noastre economice-financiare și scrierile de specialitate economică-financiară cu prețurile lor.

Cum se vede din acest rezumat Anuarul pe 1908 cuprinde un bogat și interesant material statistic și informativ asupra băncilor noastre și număroase îmbunătățiri față de trecut.

Prețul Anuarului, elegant legat, este K 3 și se poate comanda prin *Administrația Revistei noastre*.

A apărut Nr. 7 al revistei economice ilustrate „*Economia*“ cu următorul cuprins: Prier, un articol despre lucrările economice din luna lui Aprilie; Noua cultură a viilor; Situația agricolă. Informațiuni și Varietăți de interes. Foaia apare de 2 ori pe lună în Caransebeș. Redactor: Alexandru Diaconovich, magistr silvanal. Abonamentul K 4 pe an, K 2 pe ½ an. Pentru România 5 lei pe an.

Posta Redacțiunii.

Dlui L. P. în C. Statutele institutului din chestiune conținând, dispoziții pozitive privitor la dreptul acționarilor de a *participa* la adunarea generală, chestiunea pusă de D-v. este lămurită: fără depunerea acțiunilor, la cassa societății în termenul prevăzut de statute, acționarul n'a avut drept *nici a participa* la adunare, necum a cere cuvânt și a face propuneri acolo.

Dividenda băncilor noastre pe anul 1907. *)

	Dividenda de cupon	
	%	K
„Albina“	14	28—
„Ardelean“	10	10—
„Arieșana“	7	7—
„Armonia“	7	7—
„Aurora“ (Baia mare)	5% inter.	—
„Avrigeana“	6	6—
„Bănățana“	7	3-50
„Banca Poporală“ (Caransebeș)	5% inter.	—
„Banca Poporală“ (Dej)	10	20—
„Bihoreana“	6	12—
„Bistrițana“	10	20—
„Boceșana“	6	6—
„Brădetul“	12	6—
„Buna“	5% inter.	—
„Câmpiana“	6% inter.	—
„Cârțișoreana“	2	2—
„Cassa de păstrare“ (Mercurea)	7	7—
„Chiorana“	7	7—
„Concordia“	8	8—
„Coroana“ (Bistrița)	6	12—
„Coroana“ (Timișoara)	4%	2—
„Cordiana“	8	8—
„Corvineana“	14	14—
„Crișana“	12	12—
„Dacia“	7	7—
„Detunata“	10	5—
„Doina“	10	10—
„Economia“ (Cohalm)	6	6—
„Economul“	8%	8—
„Făgețana“	6	12—
„Furnica“	7	28—
„Geogeană“	6	6—
„Grănițerul“	9	9—
„Hațegana“	8	8—
„Hunedoara“	10	10—
„Jiana“	6	3—
„Iulia“	14	14—
„Lipovana“	9	18—
„Luceafărul“	7	7—
„Lugoșana“	8	16—
„Mercur“	8	16—
„Mielul“	10	10—
„Monoreana“	7	3-50
„Murășana“	8	8—
„Murășanul“	7	14—
„Nădlăcana“	7	7—
„Nera“	8	8—
„Olteana“	7	14—
„Oraviciana“	8	8—
„Panciovana“	5	5—

*) Imediat plătitibile.

